

НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами травня 2016 року:

– Станом на 01.06.2016 р. **кількість банків**, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 106 (в т.ч. 41 банківська установа з іноземним капіталом).

Загалом, на дату написання огляду, з початку 2014 року внаслідок погіршення платоспроможності до 73 банківських установ було запроваджено тимчасову адміністрацію. В дев'яти установах тимчасова адміністрація продовжує працювати, щодо одного банку (ПАТ «АСТРА БАНК») прийнято рішення про припинення тимчасової адміністрації та призначення куратора.

В цілому, щодо 71 банку вже було прийнято рішення про ліквідацію. Щодо 8 банківських установ рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію було прийняте без попереднього запровадження тимчасової адміністрації. Для ПАТ «ЧБРР», ПАТ БАНК «МОРСЬКИЙ» та ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК» підставою для такого рішення стала неможливість для Регулятора здійснювати належний нагляд і контроль внаслідок анексії АР Крим і бойових дій на сході країни.

Рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПАТ «Банк Велес», ПАТ КБ «Преміум» та ПАТ КБ «Союз» були прийняті внаслідок порушення вказаними установами банківського законодавства в сфері фінансового моніторингу.

Дві банківські установи, а саме ПАТ КБ «ТК Кредит» та ПАТ «Банк «Юнісон», були виведені з ринку через непрозорість структури власності.

Крім того, щодо двох банківських установ (ПАТ «Фінанс Банк» та ПАТ «Інвестиційно-Трастовий Банк») Правління Національного банку України вперше прийняло рішення про надання згоди на ліквідацію та відкликання ліцензії за ініціативою власників. НБУ вів роботу по приведенню структури власності ПАТ «Фінанс Банк» та ПАТ «Інвестиційно-Трастовий Банк» до вимог прозорості. Контролер банків був встановлений, проте не виявив бажання займатись банківською діяльністю та обрав шлях самоліквідації фінустанов.

Наразі Регулятор продовжує вживати комплексні заходи щодо забезпечення прозорості структури власності банківських установ, проводиться перевірка фінансового стану кінцевих бенефіціарів, суттєво підвищено вимоги до ділової репутації вищого банківського менеджменту та власників.

НБУ звітував про ідентифікацію фактичних контролерів кожного банку, до окремих банків було застосовано заходи впливу в порядку, передбаченому законодавством України. Тривають юридичні процедури завершення перевірки або вжиття заходів для усунення порушень вимог щодо прозорості структури власності.

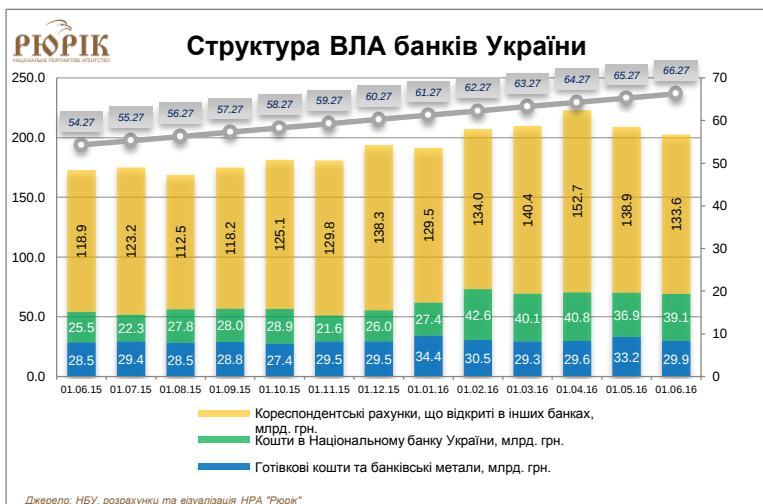
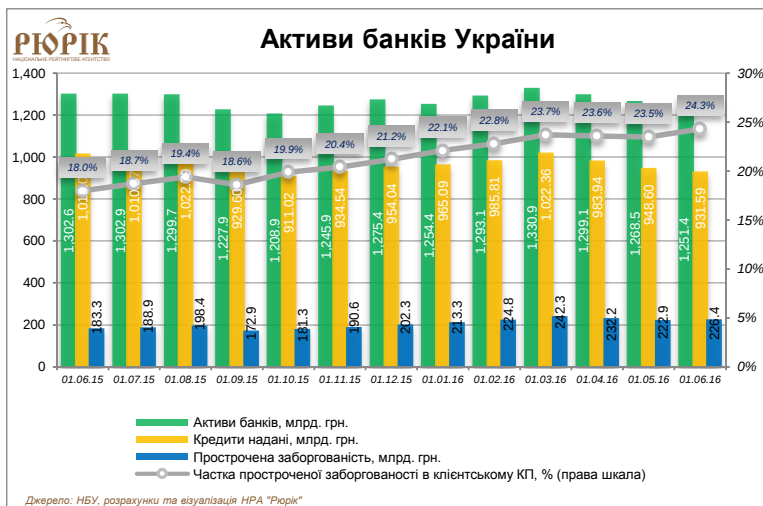
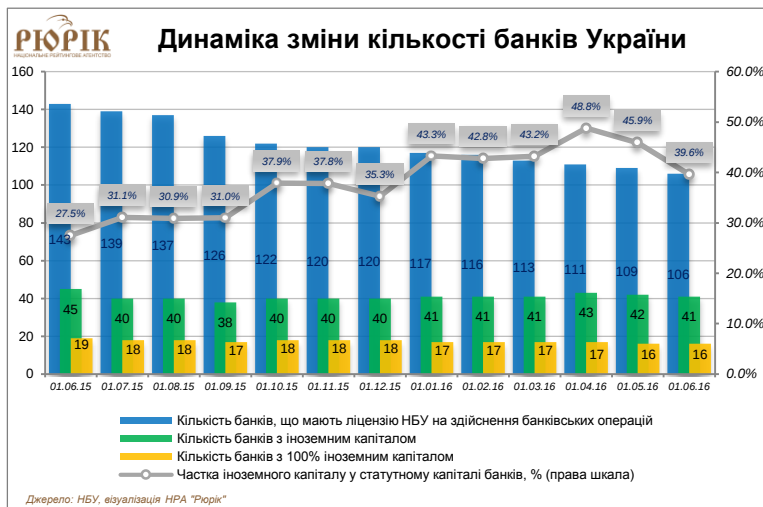
На дату написання звіту 9 банківських установ продовжують роботу щодо легалізації структури власності.

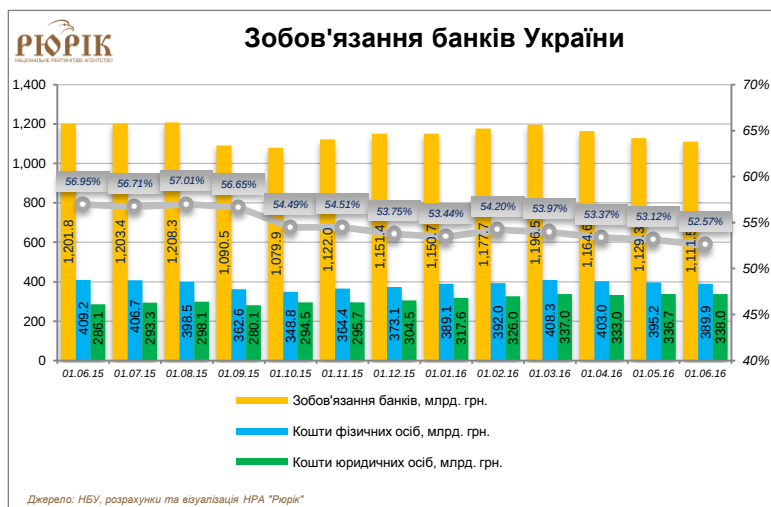
– Станом на 01 червня 2016 року сукупний **обсяг активів БСУ** становив 1 251,4 млрд. грн., скоротившись на 1,4% протягом травня 2016 року. Сума загальних активів (не скоригованих на резерви під активні операції) за результатом місяця зменшилась на 19,6 млрд. грн. до 1 567,3 млрд. грн. станом на 01.06.2016 р. Сума резервів під активні операції банків за підсумком травня 2016 року відповідала 316 млрд. грн. (-2,2% в травні 2016 року).

Обсяг високоліквідних активів БСУ станом на 01.06.2016 р. відповідав 202,6 млрд. грн. (208,9 млрд. грн. станом на 01.05.2016 р.). В травні 2016 року НБУ здійснював підтримку ліквідності банків за допомогою надання кредитів шляхом проведення тендера та кредитів овернайт. Середньозважена ставка за всіма інструментами склала 21,0%. 23 червня 2016 року Правління Національного банку України прийняло рішення про зниження облікової ставки з 18% до 16,5% річних.

Середньоринкова відсоткова ставка за строковими депозитами в національній валюті за підсумком травня 2016 року склала 13,6% (13,4% за короткостроковими та 18,8% за довгостроковими вкладками), та 5,3% в іноземній валюті (4,7% за короткостроковими та 7,2% за довгостроковими вкладками).

– Протягом травня 2016 року обсяг **клієнтського кредитного портфеля** скоротився, переважно внаслідок зміцнення гривні, на 1,8% (17 млрд. грн.) та станом на 01.06.2016 р. склав 931,6 млрд. грн. Висока вартість кредитного ресурсу, а також обмежена кількість позичальників з достатнім рівнем кредитоспроможності наразі суттєво стримують розвиток

кредитування.

Частка простроченої заборгованості у кредитному портфелі з початку 2016 року зросла з 22,1% до 24,3%. Зважаючи на значний рівень макроекономічної невизначеності, досить високу вартість кредитного ресурсу та продовження бойових дій на сході України, вірогідно, тенденція триватиме у 2016 році.

Водночас, на думку НРА «Рюрік», реальний обсяг неробочих кредитів є значно вищим, враховуючи той факт, що банківські установи намагаються максимально реструктуризувати наявну проблемну заборгованість. Суттєве доформування резервів під активні операції значною мірою негативно впливає на рівень капіталізації банківських установ, що, в свою чергу, вимагає від їх власників додаткових фінансових впливів для підтримки бізнесу.

– Зважаючи на докапіталізацію ряду банківських установ, **обсяг власного капіталу** банків з початку 2016 року збільшився на 35% та станом на 01.06.2016 р. склав 139,8 млрд. грн. (дані надаються НБУ без урахування неплатоспроможних банків).

Водночас, регулятивний капітал банків України з початку 2016 року скоротився на 8,2 млрд. грн. – до 122,8 млрд. грн. Показник адекватності регулятивного капіталу станом на 01.06.2016 р. відповідав 13,01% (12,31% станом на 01.01.2016 р.).

Згідно із Законом України «Про банки та банківську діяльність», мінімальний розмір статутного капіталу на момент державної реєстрації банку не може бути меншим, ніж 500 млн. грн. Водночас, для вже працюючих банків, статутний капітал яких не відповідає цій вимозі, НБУ розроблено графік приведення статутного та регулятивного капіталу до мінімального розміру, встановленого законодавством. Згідно з графіком, затвердженим Постановою Правління НБУ №242 від 07.04.2016 р., станом на 17.06.2016 р. розмір статутного і регулятивного капіталу українських банків має бути не менше 120 млн. грн., станом на 11.07.2016 р. – 200 млн. грн.

Згідно з повідомленнями НБУ, станом на 21.06.2016 р. 17 малих банків провели збільшення капіталу до встановленого законодавчо мінімуму в 120 млн. грн. З середини 2014 року вони сукупно збільшили капітал на 731 млн. грн. (включаючи погоджений, але ще не зареєстрований статутний капітал).

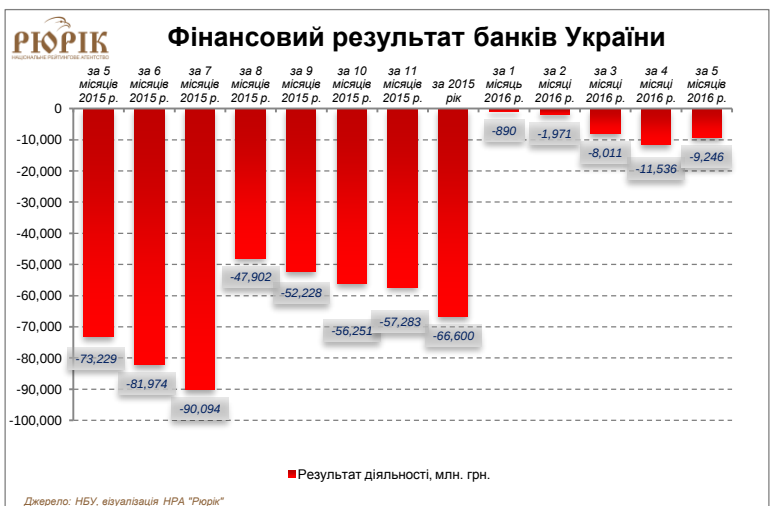
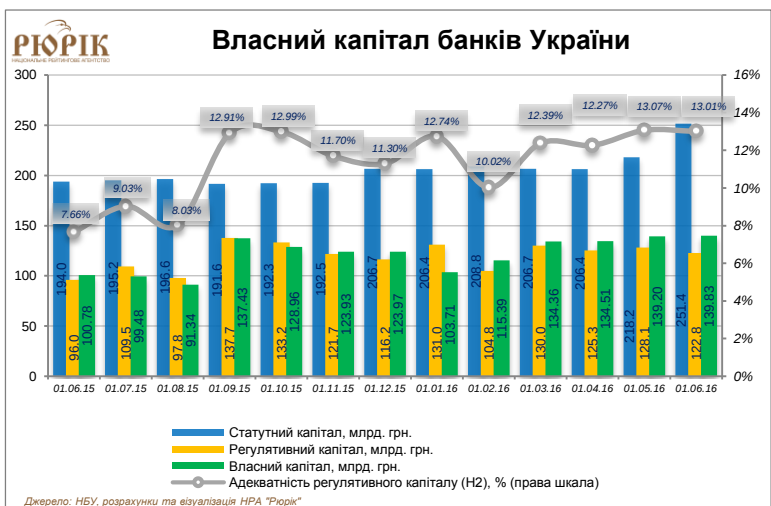
Всього, як повідомляю НБУ, збільшення капіталу потребували 22 банки. Проте п'ять із них з об'єктивних причин не виконали вимоги станом на 17 червня 2016 року. Ці банки продовжують роботу з Національним банком по врегулюванню ситуації.

На сьогодні є такі варіанти вирішення даної проблеми:

- збільшення капіталу;
- самоліквідація у випадку відсутності зацікавленості в діяльності на банківському ринку;
- об'єднання з іншим гравцем на ринку.

– В травні 2016 року сукупний **обсяг клієнтського портфеля** зменшився на 3,9 млрд. грн. і склав 727,6 млрд. грн. Динаміка показника визначалася, в першу чергу, впливом курсових різниць.

– **Фінансовий результат** БСУ в травні 2016 року був від'ємним та становив (-) 9,25 млрд. грн. без урахування неплатоспроможних банків (-) 73,23 млрд. грн. за підсумками травня 2015 року). Від'ємний фінансовий результат БСУ в травні 2016 року зумовлений погіршенням якості активів банків, що обумовлює необхідність подальшого доформування резервів і, в свою чергу, негативно впливає як на показники доходності, так і на рівень капіталізації БСУ. Скорочення показника у порівнянні з результатом квітня поточного року обумовлено в першу чергу виведенням з ринку чотирьох банківських установ.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний аналітик:

Старший фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Ярош Станіслава Сергіївна, тел. (044) 383-04-76

ТОВ «РЮРІК»

04053 Україна, м. Київ, вул. Січових стрільців, 52
+38 (044) 383 0476,
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua